

LA DIATERMIA EN GINECOLOGIA LES SEVES INDICACIONS

pel Dr. GUILLEM RIBAS

Va generalitzant-se l'ús de la diatèrmia en els processos ginecològics i és que es van veient els beneficiosos resultats que s'obtenen amb son ús, en determinades malalties que anys enrera eren tributàries de la cirurgia i que avui, mercès a l'ús del dit mitjà físic, moltes dones arriben a curar-se sense necessitat de fer-les córrer el perill d'una intervenció.

Molt poc s'ha escrit referent a aquesta forma de tractament; tant és així, que poca cosa es troba en la literatura ginecològica. A Espanya: CALATAYUD i RECASENS, de Madrid; POBLACIÓN, de Salamanca; CIRERA i CONILL, de Barcelona, han publicat diferents treballs referents a diatèrmia en els processos ginecològics. Nosaltres, en l'any 1917, també vàrem publicar un treball referent a diatèrmia en les lesions anexials, indicant lo que era, son fonament i la tècnica d'aquest procediment curatiu, senyalant a la lleugera les lesions anexials en què es podia usar. Avui, que portem tractats un nombre respectable de malalties i amb un criteri més ferm que llavors, exposarem les indicacions ginecològiques d'aquest tractament.

Amb la diatèrmia es produeixen milions de freqüències resultants de la transformació del corrent altern en corrent d'alta freqüència, transformant-se en calor la intensitat elèctrica que travessa dit corrent. Per això es noten els efectes generals del mateix. El primer efecte que amb ell s'obté, és el calmant dels dolors; aquests paren o disminueixen notablement des de les primeres aplicacions. Per tant, estarà asse-

nyalat en tots els processos anxials que produeixen grans neuràlgies pelvianes. L'èxit sols fora aparent, si no produís altre efecte que el de disminuir el dolor mentre o poc temps després de son ús. Per sort exerceix altres moltes accions, les que modifiquen favorablement la causa de la malaltia i els seus estats anatòmics consecutius, així és que no sols disminueix o desapareix la hiperestèsia de les parts afectades, sinó que també sots la immediata influència de la hiperhèmia, la malaltia tendeix a la curació. Després de l'efecte calmant dels dolors ço que es nota és la reabsorció dels exsudats produïts per la inflamació i això és el que observem en els processos flogístics pelvians tractats per la diatèrmia. I no solament absorbem la reabsorció dels exsudats, sinó que també veiem desaparèixer els engruiximents hiperplàsics que caracteritzen les lesions anxials. Per això està indicadíssim i pot ésser siguin les lesions en què més aviat veiem els seus beneficiosos resultats, en les infeccions del teixit cel·lular pelvià, sia en les pelvi-cel·lulitis, sia en el flemó del lligament ample, tant en la fase subaguda com en l'estat crònic; quan l'existència d'exsudats immobilitza l'úter, comprimeix els vasos, la diatèrmia reabsorbeix relativament de pressa l'exsudat, adquirint l'úter la seva movilitat. Quan s'aplica abans de la desaparició de la febre o quan existeix una petita quantitat de pus pot succeir que aquest en lloc de fondre's augmenti en una agudització dels símptomes, fins en aquests casos no hem ocasionat cap perjudici a la malalta, puix augmentant el pus en quantitat es facilita una evacuació quirúrgica ja sia per colpotomia, ja sia per incisió abdominal.

Els processos anxials amb pelvi-peritonitis de forma subaguda que no han arribat a la formació de col·leccions purulentes, troben un beneficiós resultat de l'ús de la diatèrmia. Estant contraindicat en els processos aguts amb grans col·leccions de pus. De totes maneres, haig de dir que en una malalta ho vaig usar en plena agudització amb temperatures altes amb dues col·leccions purulentes, la del costat esquerre oberta pel recte, l'altra col·lecció ocupant el lloc dret i part del fons de DOUGLAS, úter fixo amb dolors intensos. A aquesta malalta se li havia fet tot lo que en aqueixos casos està indicat i no havent trobat millora i esperant la intervenció, a precs de la família li vaig aplicar la diatèrmia amb molta cura, poca intensitat i poca duració. Als pocs dies va desaparèixer la temperatura, millorant-li els dolors; al mes, disminució notable de la col·lecció

dreta i disminució de la quantitat de pus que sortia pel recte. Actualment, que porta 250 sessions, desaparició completa del pus ja fa 3 mesos; l'úter completament movable, trobant-se solament en el costat dret una petita infiltració indolora: desaparició completa del dolor. Crec que podem donar aquesta malalta percurada. Donat aquest cas, és que hem de tractar tots els casos aguts i amb grans col·leccions purulentes per la diatèrmia? No, però sí que ho podem tenir en compte perquè una altra vegada que ens trobem davant d'un cas semblant, poguem usar-lo amb molta cura i disposats a deixar ho desseguida que veiem un empitjorament dels símptomes que presenti la malalta. En els processos crònics amb petites col·leccions de pus, la diatèrmia m'ha donat magnífics resultats. Hi tingut ocasió de tractar dues malaltes que pels símptomes que presentaven i per les lesions que es trobaven a l'exploració, tot feia suposar que es tractava de salpingitis supurades; aquestes dues malaltes varen curar perfectament mercès a l'aplicació de la diatèrmia. A una d'elles, després de curada, li vaig practicar una histeropèxia vaginal, colporràfia anterior i colpoperineorràfia, per una retroflexió, cistocele, rectocele, amb esquinç del perinè. Intervencions que li vaig practicar per estar completament curada de les seves lesions anexials.

Ara bé, quan el pus existent a la trompa és en gran quantitat, formant una gran col·lecció, podem aplicar la diatèrmia amb molt compte, podent succeir que, si no curem les lesions, en algunes ocasions hem obtingut un alleugeriment tal dels dolors, que malaltes que estaven decidides a la intervenció, la varen refusar, tenint en compte l'alleujament que el tractament les va proporcionar.

En altres casos pot succeir que la col·lecció purulenta faci prominència en la vagina, aleshores practicarem la colpotomia per a donar sortida al pus, aplicant després la diatèrmia, tenint quasi bé la seguretat que aribarem a curar per complet les lesions existents.

En les salpingitis catarrals, en les ovaritis neurotròpiques, havem obtingut magnífics resultats de son ús.

Però és digne d'anotar-se que aquestes petites lesions, algunes vegades són més difícils de curar-se que altres lesions més intenses, com les que hem indicat anteriorment.

En les retrodesviacions causades per perimetritis adhesiva o bé per lesions anexials, amb caigudes dels anexes en el fons

de DOUGLAS, que arrossegueu el fons de l'úter i l'adhereixen al mateix, amb l'ús de la diatèrmia curem la retrodesviació, perquè arribem a curar la perimetritis o les lesions anexials existents.

Els Drs. RECASENS i POBLACIÓN, aconsellen l'aplicació de la diatèrmia en l'hematocele retrouterí com a mitjà per a accelerar la reabsorció dels coàguls i evitar la infecció de la bossa sanguínea per gèrmens que circulen amb la sang o bé procedixin del tub digestiu amb la diatèrmia, activant el natural procés d'enquistament i reabsorció i abreujant la duració de la mateixa es disminueixen les probabilitats d'infecció; però és condició indispensable per a poder-la usar, l'absoluta certesa que ja ha acabat l'evolució de l'embaràs extrauterí.

Hem d'indicar que la diatèrmia està indicadíssima en els casos d'esterilitat quan aqueixa és deguda a lesions anexials o bé a retródesviacions uterines.

Es comprèn que sigui així, puix el dit tractament físic, curant les lesions anexials i els canvis de posició de l'úter, posa els òrgans genitals en condicions abonades per a llur fecundació. Una causa d'esterilitat i en la qual està indicadíssima la diatèrmia, és la hipoplàsia uterina, en què la capacitat uterina està quelcom reduïda, les regles són escasses, a voltes existeix algun mes d'amenorrea, per tornar a aparèixer en poca quantitat; en aquests casos, la diatèrmia augmenta la capacitat uterina, es restableix la normalitat menstrual, desapareixen els dolors dismenorreics, que moltes vegades existeixen, i en alguns casos, al cap d'alguns mesos després del tractament, sobrevé la gestació tan desitjada.

Fins ara hem vist les indicacions de la diatèrmia en les lesions produïdes per la flogosi dels òrgans pelvians, sens dir res respecte a la naturalesa de les mateixes. Per lo que a la nostra experiència es refereix, podem dir que la diatèrmia produeix sos bons efectes en els processos gonocòcics, en les lesions produïdes per l'estreptococ, ja sol o associat a l'estafilococ. Veïem sos bons resultats en les lesions anexials que segueixen a les afeccions agudes febrils, com la tifoidea, la grip, la verola, el xarampió, etc. He tingut ocasió de tractar algunes d'aquestes lesions, essent algunes de les malalties verges, sens antecedents genitals i sobrevingudes a arrel d'alguna infecció anterior. En tots aquests casos s'han curat mercès a l'ús de la diatèrmia.

On no m'ha donat tant bons resultats, ha sigut en les lesions d'origen tuberculós. De totes maneres, haig de dir que en els tres casos que he tingut ocasió de tractar, en un d'ells, a pesar de tractar-se de lesions extenses, aquests han desaparegut quasi bé del tot, quedant solament una intensa dismenorrea. En general, podem dir que en dites lesions no es veuen els resultats excel·lents que observem en els altres casos.

Abans d'acabar, prego quese'm permeti citar ço que diu el Dr. RECASENS, que la diatèrmia obra com a coadjuvant del tractament radiactiu en les neoplàsies malignes, sensibilitza els teixits per a les radiacions, origina una infiltració conjuntiva que s'oposa a la penetració de les cèl·lules canceroses i determina una acumulació de leucocits augmentant les defenses orgàniques.

Pel que acabem de dir, tot fundat en casos clínics i pels resultats que he obtingut de son ús, em sembla que la diatèrmia és un tractament que deu tenir-se en compte quan vulguem curar una malalta amb lesions anxials. Abans de recórrer a la mutilació per la intervenció, complirem amb el nostre deure, aconsellant a la malalta l'ús del dit tractament físic, tenint quasi bé la seguretat que obtindrem la curació en la majoria dels casos, no solament sens fer córrer cap perill a la malalta, sinó també sens produir mutilacions inútils, quedant els seus anexes en condicions favorables per a la fecundació.